

Зоран Бингулац

ВИТОПЕРЕНА ВРЕМЕНА

*Само у вишћојерена времена, чистје
душе кренуће сћјазама бескраја у
ћрелому сћиралних ћросћора све-
мира.*

*Посвећено немирним сенкама
грађих душа у међућросћорима
романа.*

Зоран Бингулац

ВИТОПЕРЕНА ВРЕМЕНА

Уредник
Зоран Колунџија

Рецензент
Драшко Ређеп

Технички уредник
Данко Крстић

Издавач
„Прометеј“, Нови Сад

ММХII

Зоран Бингулац

ВИТОПЕРЕНА ВРЕМЕНА

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Анаграм?

Петар Пет Пет Петровић	Градимиr Гpада Гpоздaнoвић
Евa, сyпpyгa	Пелaдијa, сyпpyгa
Немaњa, син	Ристa, син
Нaтaли, бившa сyпpyгa	Оливeрa, бившa сyпpyгa
Ивaн, син	Урoш, син
Елeнa Нeстoрoвић, дoктopкa	Анђeлијa, вeчити стyдeнт
Рaдe Милeтoвић, глyмaц	Кaрлo (Хeр), глyмaц aмaтeр
Адуaлo Апeндeв	Емил
Ан Скoсoмoс	Нeшкo
Цoлe Кaгeбe	Мијa Циa
Антoaн	Рoки
Антoнијe	Рoбeрт
Дyлe Сaјлa	Вyлe Мрaк
Анкицa	Елoнa

.....

Унa	Миркa
Емa	Лoлa

.....

Д.

21. 12. 2012. године?

I

У најскровитијем од само неколико преосталих, носталгично пријатних старих велеградских дворишта, пуном зеленила са наметљиво шареним бокорима ситних цветова, седео је свечано обучен човек средњих година за дрвеним столом. Гледао је далеко кроз, изгледало је за њега, прозирне зидове обрасле тамнозеленим листовима времешног бршљана и уживао у сунчаном мајском недељном поподневу. Није пажљиво слушао своју лепу супругу која је стајала иза његових леђа на степеницама реновиране и у овом тренутку још увек идиличне, породичне куће, и по ко зна који пут мирним и ауторитативним гласом, упорно понављала своје умарајуће савете.

– Пиши, Петре! Пиши, Петре! Обећао си да ћеш почети да пишеш нови роман. Шта ти сада, душо, недостаје? Мали дрвени сто је направљен по твојим детаљним упутствима. Попречне гредице се налазе тачно како си захтевао, на десет центиметара висине. Постављене су гумене траке, које треба да спрече несташни ветар да се по дворишту поиграва са страницама твог романа. Набављене су и посебне оловке, које нестрпљиво очекују да их употребиш, јер презиреш друге

механичке и компјутерске начине стварања текстова. Да ли ти недостаје време или инспирација? Концентрација – инспирација! Инспирација – концентрација, Петре! Сутра ћеш, наравно, уз неопходну помоћ твоје младе пријатељице, енергичне, згодне и неизоставне докторке Елене, Леле Несторовић, добити нову личну карту, коју дуго покушаваш да добијеш, сагласно саветима временских пријатеља, у којој ће уместо Петар Петровић, писати Петар Пет Пет Петровић.

У иностранству су, првенствено због твог романтичног и загонетног стила писања, добро прихваћени преводи твог претходног романа на енглески, а посебно француски језик. Мораш почети да пишеш пре најављеног доласка твојих пријатеља, бивше жене Натали и сина Ивана, чијем доласку се посебно радује наш Немања, који треба ускоро да матурира и упише престижну гимназију. Зато, мој Петре, власниче атлетског националног рекорда на 400 метара, почни да пишеш. Нове обавезе долећу, а пристижу и три преостале рате кредита. Нема више твојих послова са француским партнерима, као ни мојих уметничких изложби и продаје слика и икона.

– Зато, пиши, Петре! Пиши, Пет Пет Петровићу! Зашто не пишеш? Вероватно ћеш измислити нешто ново или поновити стару тезу да успешне подухвате треба започети у уторак. Који уторак Петре? – упитала га је по први пут изразито повишеним тоном, прилазећи му један корак.

– Прекосутра, душо моја. Прекосутра! – одговорио је уверљиво, као да ју је све време пажљиво слушао, што је потврдила и његова наредна реченица.

– Ева, душо, не брини много око Немањине матуре и уписа у гимназију...

– Знам, вероватно наша Елена има потребне везе.

– У праву си! Она је тако продорна, васпитана и захвална на мојој давној помоћи у остварењу њених амбиција на факултету. Узгред да ти кажем да не бринеш ни за нове пасоше, личне карте и регистрацију кола са жељеним ознакама. Она је тако енергична, озбиљна, ведра и пожртвована. Она несебично помаже људима. Питам се да ли постоји у овој земљи неки свакодневни проблем који она не може да ефикасно реши.

– Петре? Петре?

– Не буди луда, моја љубави. Она може да ми буде ћерка, а видела си и њеног дечка и прелепог глумца. Она никад није упознала свога оца, који је оставио њу и њену мајку кад је имала непуне две године. Она ме изузетно поштује. Знаш да си само ти моја душа.

– Петре? Петре?

– Дођи да те пољубим у плаво око, женице.

Како је само успела да реши административне заврзламе у које сам запао у поступку промене имена. Поступили смо по саветима њеног пријатеља, адвоката Јовановића, па смо промену имена, односно додавање средњих имена Пет Пет, образложили као скраћена страна имена која имају симболично значење. Данас

се нико и не пита да ли су имена мушка или женска. Дакле, Пет Пет не представља два броја пет, већ кратка имена. Глупо, али показало се као правно делотворно, јер је у поновљеном поступку, уз Еленину асистенцију, позитивно одговорено на мој захтев. Она се љутила што јој се нисам обратио на почетку поступка, јер би, како се и показало, све било окончано за неколико дана. Елени се свиђа моје ново име.

– До доласка твојих пријатеља остаће мистериозни разлог инсистирања на промени твог имена. Мени се, ако је то уопште важно, свиђају твоја два нова Пета, али морају припадати само мени, твојој души Ели. Тако да Петар, Пет и Пет могу написати по један од три планирана дела, а Петровић епилог новог романа. При томе може бити небитно који ће део бити први написан. Зато, пиши, Петре Пет Пет Петровићу!

– Наравно. Обећавам ти да дефинитивно почињем да пишем у уторак – прекосутра, у пет часова.

– Верујем ти, душо. Неко звони! Сигурно се Немања вратио са тренинга америчког фудбала, који га толико опчињава. Дај му подршку. Поразговарај са њим и ништа му не говори о Елениној помоћи око матуре и уписа у гимназију. Треба да се потруди и озбиљно схвати овај важан моменат у његовом животу.

– Воздра, ћале! Како си? Уживаш и са стилем пијуцкаш француски коњак. Журим, чека ме друштво да идемо у кафић. Нисам уморан. Мислим на матуру и упис у гимназију. Све ћу појести што ми је мама спре-

мила. Вратићу се на време. Треба ми мало више лове, јер са мнош излази и моја другарица.

– Да ли ти је оволико доста? – упитао га је пружајући му црвену новчаницу.

– Јесте. Хвала. Морам да ти кажем да ми је нови тренер америчког фудбала твој Рале Милетовић. Знаш, онај глумац и дечко твоје пријатељице докторке Елене.

– Седи, Немања, да попијеш сок са татом. Видим да журиш, али ми само реци, зар теби Рале не изгледа помало нежно за тако груб спорт?

– Ђале, ти си нешто утриповео. Рале игра рагби за „Курјаке“. Амерички фудбал му је само тезга. Старији другови са страхом говоре да га зову „касапин“. Ломи играчима кости на рагби утакмицама. Публика не може да гледа како их преврће. Он је рођени убица са дечјим лицем. Све рибе се пале на њега. Није ме препознао. Хоћеш ли да ти шапнем на уво како нам се на мало прост начин обратио на првом тренингу, јер то мама не треба да чује.

– Шапни тати.

– Рекао је да нежне девојчице играју амерички фудбал и носе пластичне пелене и заштитне кациге, како се не би својим мамицама вратили повређени. „Ако ме слушате, вредно тренирате, пијете доста млека, једете живо месо, заборавите своје забринуте мајке, постаћете прави мушкарци и једног дана стећи довољно храбрости да одиграте бар једну мушку рагби утак-

мицу“. Ћале, тако опасно изгледа кад онако црномањаст и намрштен говори дубоким гласом и зури у нас. Не знам да ли је глумио када нам се обраћао на тренингу или раније кад сам га упознао.

– Не зна ни ћале, сине! Волим те, ево ти још мало пара јер вечерас са тобом излази и твоја „другарица“.

– Хвала ћале, видимо се.

– Изгледаш чаробно, Ева. Дођи да те пољубим. Никад лепша и изазовнија ниси била. Зашто си се и ти свечано обукла?

– Морам да се потрудим да парирам млађим медицинским нараштајима.

– Не буди луда!

– Шалим се, Петре. Кад долазе Елена и Рале?

– Требало је да су већ стигли, али глумци пословично касне на пробе својих представа. Елена је болесно тачна. Видећеш одмах да ће се извињавати због малог кашњења. Мислим да је најбоље да са њима овде попијемо по пиће, а после уђемо у дневну собу, јер ће захладнети. Видела си да сам купио француско вино и неколико врста страних сирева. Сигурно си их већ аранжирала на оној нашој дрвеној палети.

– Наравно, душо! У посету нам долази царица Елена Лела Несторовић са младим надвојводом Ралетом, Лалетом Милетовићем.

– Убрао сам неколико свежих цветова за украсе. Изволи! Ови су за декорацију, а овај цветић ћу ставити у твоју предивну тамну косу. Слагаће се са твојом

вечерашњом бордо хаљином, која додирује твоје еротично и изазовно тело.

– Стигли су! Идем да отворитим капију.

– Изволите, млади пријатељи! Чекамо вас са нестрпљењем. Добро дошли!

– Извините због кашњења. Одужила се Ралетова проба за дипломску представу.

– Добро вече, Ела. Дивно изгледате.

– Хвала! Мислим да смо нас две давно прешле на „ти“.

– Добро вече и поштовање! – обратио јој се Рале уручујући јој букет цвећа дречаво жуте боје.

– Надам се да ће вам се допасти црвено вино из Бордоа.

– Погледај, Ева! Елена нам је донела исто вино као оно које смо припремили за вечерас, али са различитом годином производње. Види се да се бар нешто променило у односу на време из мог претходног романа, који је очигледно пажљиво прочитан.

– Господине Петровићу желео сам...

– Молим те, Рале, обраћај ми се само са Петре, а никакко са чика- или господине. Ми смо пријатељи.

– У реду. Моје обраћање је било сагласно мом дипломатском васпитању и поштовању према „теби“, посебно као истакнутом спортском рекордеру.

– Извини што те поново прекидам. Да ли је твој отац уважени амбасадор Дејан Милетовић?

– Да, Петре. Често сам као његов син одлазио на спавање у једној, а устајао у другој земљи. Тренутно је

по сопственој жељи, амбасадор у Рангуну. Мајка је тренутно са њим, али често долази и проводи време са мношвом у Београду. Нема, Петре, као што знаш лепше земље од наше Србије.

– Потпуно си, Петре, по свом старом обичају скренуо тему разговора. Допусти Ралету да коначно каже оно што је наумио, пре него што уђемо у кућу. Постаје прохладно.

– Враћамо се на моју намеру, Петре. Реци ми праву верзију око постизања још увек важећег рекорда на 400 метара, као одговора на твоје неправедно изостављање са олимпијаде. Прочитао сам и чуо различите верзије тог догађаја.

– Које верзије, Рале?

– У текстовима се наводи да сте, извини, да „си“, имао званично треће време у овој дисциплини, али да су те у последњем тренутку, моћници из сенке, због непознатих разлога, елиминисали из састава штафете 4x400 метара на олимпијади.

– То је потпуно тачно. Учинили су ми велику неправду, вероватно због сујета, неких глупости о мојим везама са девојкама, интереса политичких кругова, страха од моје својеглавости... Међутим, неправда може представљати непрелазну препреку или нови импулс ка успеху. У мом случају се показало да нико никада није успео да створи већи мотив за спортски успех од тих људи. Они су непланирано постали генијални тренери.

– Прича се да си после тога невероватно упорно тренирао, док твоји другови на олимпијади нису остварили жељене резултате. Неке гласине се односе на наводно коришћење неких стимуланса...

– Драги мој спортски пријатељу, толико сам тренирао да то ни снажна стока не би издржала, али сам претходно победио сам себе. То је основно. Јео сам све, па и теби омиљено живо месо, које си данас препоручио младим спортистима. У односу на други део твог питања, сада ћеш видети нешто што никада нисам хтео да покажем новинарима, а чак ни Ели, коју то није посебно интересовало.

– Заиста не знам шта ће ти Петар показати. Можда неке доказе за своје истините тврдње.

– Да, Ева. Ово су резултати анализа медицинске институције МХЛ из Швајцарске, пола сата пре и после моје рекордне трке.

– МХЛ је и данас најпознатија медицинска лабораторија у свету. Све је перфектно чисто! – умешала се у разговор докторка Елена.

– Нисам ово до сада никоме показао, јер се нигде, сем у неким незваничним круговима, није изражавала никаква сумња. Она је вештачки створена од истог, а угроженог лобија, који је утицао на моје неоправдано изостављање из репрезентације. Све време сам их доследно игнорисао. Правим љубитељима спорта је била чудна моја одлука да после постављеног рекорда потпуно напустим атлетику. Није вредело што сам

стално понављао да је мој циљ испуњен, јер сам постигао рекорд који је био изнад мојих реалних могућности. То је било немогуће поновити. Успех у спорту доноси еуфоричну радост, а неуспех и неправда безгранични бол, који је тешко описати. Верујете ми да искрено очекујем дан када ћу честитати новом рекордеру, уз жељу да се тешке неправде никада више не понове. Успеси у спорту се лако деле, за разлику од неправди и тешкоћа, које се подnose само у кругу искрених пријатеља.

– Хвала ти, Петре, на искреном и документованом одговору. Ми често не схватамо да неправда може да представља подстицај у одређеном тренутку.

– У праву си. Да није било те очигледне неправде, не би било рекорда, мог одласка у Париз, жене Натали и сина Ивана, моје душе Еве и сина Немање, романа, пријатеља, путовања, вас и овог дивног вина које смо запоставили. Живели!

– Елена, молим те да ми помогнеш у настојању да убедим Петра да донесе две важне одлуке. Мој муж те изузетно уважава.

– Нисам то знала, Ева.

– Буди у то уверена! Треба да заједно утичемо на Петра да у уторак почне да пише свој нови роман и да престане да учествује у било каквим политичким активностима.

– То ћу учинити са задовољством, Ева. Заиста је непотребно Петрово, истина минимално учешће у по-

литичком животу, јер га сви људи доживљавају као свог идола, доброг суседа, пријатеља и рођака.

– Радо ћу вас послушати. Већ сам престао да се бавим политиком. Она за мене представља трагање за остварењем националних интереса, што је изражено код нас који смо дуго боравили у иностранству. У том настојању често доживљавамо разочарања као мала деца, јер је политика прљава и неморална делатност. Ево, свечано вам обећавам да ћу већ сутра, после подизања нове личне карте, иступити из свих политичких удружења. Видим да ме људи не доживљавају као особу из света политике.

– Рекао си да без велике неправде не би било лично-сти које су улепшале твој бурни живот. То се односи и на мене и Лелу, који смо захваљујући теби постали потпуно нове личности. Ти си „пробудио“ њу, а она мене. Тргли смо се из дугог полусна. Она је постала самосталнија и амбициознија, а потом проширила свој утицај на мене. Ево, решио сам после три године да положим дипломски испит на академији, а ускоро ће се, о чему ћемо вас детаљно обавестити током вечери, одржати и пројекција филма, у коме играм главну улогу. Елена је нека нова Елена. Сви ми чинимо камичак на путевима туђих судбина. Петре, ти си тај наш важан камичак.

– Мој судбински камен је била велика неправда. Хвала „пријатељима“ који су је изазвали. Давно сам им од срца све опростио. Све је релативно, осим опроштаја.

– Него, кад смо код ове теме, објасни нам, Петре у чему се састоји Еленина моћ у односима са људима, која је створена, како каже Рале, на основу твог индиректног утицаја.

– Еленина моћ није у неспорној лепоти, већ у искреном ставу према људима. Она их не искоришћава, што они осећају. Не доживљавају је као еротски симбол због више разлога, које сада не могу детаљно образложити, већ у њој виде наду. Потребно јој је само неколико минута да људима врати изубљену наду, без које човек није човек. Она је реална и веома добронамерна. Показује нам да мале ствари за некога имају огроман значај. Она је прототип особе двадесет другог века, у којем ће бити кажњиво постављање непотребних препрека на путу остварења основних људских потреба. Ове особине она је чувала дубоко у себи али су се оне изненада пробудиле и претвориле у вулкан неизмерне љубави. Можемо замислити свет у којем би сви следили њен пример. Она је победила неправду која јој је учињена још док није потпуно проходила и претворила је у љубав као општу категорију.

– Постидећеш ме пред дечком и Евом. Зато прекини да ме хвалиш, јер није време да уз ово вино капне нека, макар и суза радосница.

– Петре, претпостављам да ти се син жалио како сам их данас на тренингу преплашио. Наравно да сам га препознао, али нисам желео да помисли да код мене може имати било какав спортски попуст. Има срце, да

знаш! То је најважније. Ничега се не плаши, мада је сада физички нешто слабији од већине клупских другова. Напредоваће ка рагбију у коме се, за разлику од твог спорта, често остаје без зуба, а касније...

– Мораће због тога да промени спорт. Зар не, Петре?

– Видећемо, Ева. О томе искључиво одлучује његов тренер Рале – Лале Милетовић.

Улазећи у велику дневну собу дивили су се педантно распоређеним сликама, које су скоро потпуно прекривале зидове, међу којима су доминирале оне са искључиво нијансама лила боје. Аутор ових заиста импресивних уљаних слика великог формата је била њихова вечерашња домаћица Ева, која је искрено, на њихово инсистирање, обећала да ће у свом лилкастом стилу, дизајнирати корице новог романа њеног супруга. На једној од њених слика остао је неурађен лик спортисте кога је у дресу са националним грбом носио Петар на својим леђима. Она ће бити довршена када неки атлетичар обори Петров рекорд. Новом шампиону ће тада бити уручена и ова слика.

– Молим те, Петре, да ми кажеш који је архитектонски геније урадио пројекат и укусно уредио овај простор? Решење за степениште је импресивно! Ускоро треба да реновирамо нашу породичну кућу...

– Врло радо ћу те препоручити мом пријатељу архитекти Владимирову. Сутра ћу га позвати и повезати с тобом, јер због његове презаузетости то треба учинити на време.

– Ево истог француског црвеног вина, али различите године производње, односно бербе грожђа. Прво вино су пили главни јунаци мог првог романа пловећи Сеном.. Ово ново вино пијемо ми, живи ликови, који ће непрепознатљиво постати измишљене личности у новом роману, који почињем да пишем у уторак у пет сати.

– Петре, који си ти лик? Живели!

– Живели, Елена!

– Драги пријатељи! Дамо и господо! Како ме доживљавате као енергичну, способну и конкретну особу, дозволите да у осам тачака кратко изнесем основне протоколарне разлоге наше вечерашње посете.

Прво, Петре, сутра се у десет до осам налазимо испред полицијске станице да бисмо подигли твоју нову личну карту. Попићемо и кафу са начелником Костом, који жели да те упозна. Његов син тренира атлетику. Тачка!

Друго, позвани сте на Ралетову дипломску представу, 15. јуна у 18 часова. Изволите позивнице, са радошћу вас очекујемо. Тачка!

Треће, позвани сте на премијеру филма „Уздах“, у којем Рале, Лале Милетовић игра главну улогу, „шмекера“ из романтичног времена. Изволите позивнице за први ред. Тачка!

Четврто, позвани сте на одбрану мог магистарског рада, 24. јуна у 12 часова на Медицинском Факултету, које не би било без Петрове помоћи. Молим вас да по-